

Køge som kulisse

Af Birte Broch

Katrine Marie Guldager lader sine to romaner foregå i Køge. Det er ikke første gang, at Køge er blevet benyttet som kulisse for en bog, film eller TV-optagelser. I det følgende omtales en række eksempler, men der er kun tale om et udvalg. Der kunne nævnes flere, og hvis man er interesseret heri, har Køge Byhistoriske Arkiv mere materiale om dette emne.

Møl og Rust

Karl Bjarnhof (1898-1980) ses her som dirigent for »Det private Orkester« ved orkestrets første koncert i Køge Musikforening, 1924. (Køge Byhistoriske Arkiv).

I 1935 blev der udgivet en bog, der vakte en vis opsigt i købstaden Køge. Den havde titlen »Møl og Rust« og var skrevet af Karl Bjarnhof, der i perioden 1920-1930 var ansat som organist ved Køge Kirke. En avis skrev en artikel med overskriften »Køge fortæres af raseri over »Møl og Rust«. Årsagen var, at

denne roman, i modsætning til Katrine Marie Guldagers, var en regulær nøgleroman, der gav et nærgående billede af byen og nogle af byens borgere. Personerne var tilsyneladende let genkendelige. For eksempel lader Bjarnhof endda en af personerne, tjener Kok, optræde under sit eget navn. Han skulle nemlig være stort set identisk med den virkelige tjener Koch fra Teatercaféen i Køge. Tjener Koch tog det tilsyneladende ikke så tungt, men han nævner i den omtalte avisartikel en kunstmaler (H.P. Østed), der tog sig så pænt af Bjarnhof, mens denne var i Køge, men i bogen får en noget blandet behandling. Karl Bjarnhof var blind, men havde formået at portrættere nogle personer, så de blev opfattet som identiske med virkelige Køgeborgere. Senere blev Bjarnhof kendt og berømmet for en række fine samtaler i radio og tv med mennesker af alle slags.

Grønkøbings glade Gavtyve

En af de meget populære Fy og Bi-film blev optaget i Køge. Det drejer sig om filmen Grønkøbings glade Gavtyve fra 1925. Fyrtårnet og Bivognen hed i virkeligheden Carl Schenstrøm og Harald Madsen. Billedet viser optagelser i Nyportstræde i Køge med Fyrtårnet siddende på vognen, mens Bivognen skubber. Filmen var instrueret af Lau Lauritzen Sr. I filmen spiller Fy og Bi to musikanter, der er ved at blive arresteret, fordi man ikke tåler støj i byens gader. De får hjælp af en ung sagfører, som de til gengæld hjælper med at indføre forbedringer i den lille by, så livet blomstrer til sidst. Fy og Bi-filmene havde et stort publikum i 1920'erne både i og uden for Danmark.

Bivognen og Fyrtårnet i Nyportstræde fra Fy og Bi-filmene »Grønkøbings glade Gavtyve«, 1925. (Køge Byhistoriske Arkiv).

»Bertram og Lisa«: Grita Nørby, Palle Kjørulff-Schmidt og Holger Juul Hansen under optagelser i Superland i Jernbanegade, 1974. Fotograf Hans Reersø. (Køge Byhistoriske Arkiv).

Bertram og Lisa

Køge var atter fyldt med filmfolk i juni 1974, hvor 40-50 personer var beskæftiget med optagelser til Leif Panduros tv-spil Bertram og Lisa. Det var instrueret af Palle Kjørulff-Schmidt, og blandt de medvirkende var kendte skuespillere som Grita Nørby, Peter Steen og Holger Juul Hansen. Spillet betegnes som et hverdagsportræt af et ægteskab i krise.

I Køge optog man blandt andet et færdselsuheld ved kiosken på Torvet, og supermarkedet Superland i Jernbanegade lagde også lokaler til. Byens borgere blev med eller uden deres viden inddraget som statister i spillet. Bertram er næstkommanderende på rådhuset, og derfor fandt nogle optagelser sted i byrådsalen på Hotel Hafnia (Køge Rådhus var under om- og tilbygning). Den smukke villa Søvang syd for Den Hvide By udgjorde ægteparrets private domicil. Den lokale presse fortalte udførligt om optagelserne og filmfolkenes gøren og laden. Blandt andet fortalte man, at instruktøren Palle Kjørulff-Schmidt benyttede en pause under optagelserne i Superland til at købe ind til weekenden.

Jens Okking under optagelser til »En by i provinsen«. Afsnittet »Gæster fra hovedstaden« blev udsendt i 1978. Fotograf Mikael Borre (Køge Byhistoriske Arkiv).

En by i provinsen

TV-serien »En by i provinsen« blev sendt i perioden 1977-1980. Der blev produceret 17 afsnit af den populære serie med hovedpersonerne kriminalinspektør Eriksen (Henning Moritzen) og kriminalassistent Samuelson (Jens Okking). Afsnittene var skrevet af forskellige forfattere, herunder Leif Panduro, Johannes Møllehave og Anders Bodelsen. Filmholdet var flere gange i Køge og blev nøje fulgt af den lokale presse. På billedet ses skuespilleren Jens Okking, der i afsnittet »Gæster fra Hovedstaden« (1978) er på vej ind i en bil for at skygge en mystisk bus.

Matador

De mest kendte optagelser fra Køge er formentlig de mange indslag fra byen i tv-serien Matador. Serien havde premiere i november 1978, og der blev produceret i alt 24 afsnit. Det blev en af de største tv-succeser og er i dag en dansk klassiker. Den er instrueret af Erik Balling efter en idé af Lise Nørgaard.

I april 1978 var filmholdet i Køge for at optage dele af serien. Den lokale presse og befolkning viste stor interesse for optagelserne. Dagbladet fortalte om optagelser i Kirkestræde, hvor gaden var tæt pakket med tilskuere, og al passage mellem Nørregade og Kirkestræde var forhindret, for at filmholdet kunne arbejde i fred og ro. Mellem optagelserne var der tid til at hilse på de kendte og populære skuespillere og måske få deres autograf. På billedet er det hr. Schwann, førstemand i Damernes Magasin, alias Arthur Jensen, der er i gang med pennen.

Arthur Jensen som Schwann, førstemand i Damernes Magasin i provinsbyen Korsbæk. Der er tid til en autograf mellem optagelserne til Matador; 1978. Fotograf Bo Svane (Køge Byhistoriske Arkiv).

Optagelser til Matador, 1980, ved porten i Kirkestræde 6. Instruktøren Erik Balling ses midt i billedet. Fotograf Bo Svane (Køge Byhistoriske Arkiv).

Et af de lokale steder, der er knyttet til Matador, er porten ved Kirkestræde 6 ind til Dagbladets gård. Her boede Agnes (Kirsten Olesen) og hendes børn i et afsnit fra 1942, hvor hun blandt andet levede af at maske strømper op. Optagelserne foregik i 1980, hvor man ser instruktøren Erik Balling i midten af billedet.

Rocking Silver

I 1983 blev der foretaget optagelser til Erik Clausens film *Rocking Silver*. I filmen spiller Leif Sylvester en havnearbejder, der genopliver sit gamle rockband, og filmen slutter med en stor havnefest optaget i Køge. Erik Clausen kommer i en samtale med Dagbladet ind på, hvorfor Køge er så velegnet til film fra provinsen: »Køge er en dejlig by. Den har simpelthen alt, hvad en provinsby skal have, og så ligger den kun en smuttur fra København. Her er gamle stræder, en meget smuk havn, dødssygt betonbyggeri og liv på torvet – byen er perfekt til optagelser i provinsen«. Erik Clausen udtaler også, at »Køge kunne faktisk ligge hvor som helst i landet«. (Dagbladet 29.07. 1983).

Erik Clausen og Leif Sylvester under optagelser til filmen »Rocking Silver«, 1983. Dagbladet. (Køge Byhistoriske Arkiv).

Jannie Faurschou som Connie under optagelser til Tv-dramaet »Jimmy«, Norgesvej ca. 1985. Dagbladet. (Køge Byhistoriske Arkiv).

Jimmy

Jannie Faurschou ses her i rollen som Connie i en af scenerne fra et tv-drama ved navn »Jimmy«. Inden længe vil hun blive overfaldet af Johnny, spillet af Kurt Ravn. Instruktøren var Franz Ernst, og optagelserne fandt sted blandt andet på Norgesvej i Køge ca. 1985. Dagbladet fortalte om de mange tv-folk og skuespillere, der deltog, samt om de ni biler af forskellig art, som var nødvendige. Hovedpersonen Jimmy arbejder i en videoforretning, og her lagde den lokale forretning DER rammer til optagelserne. Jimmy blev spillet af Hugo Øster Bendtzen, der også skulle spise »junkfood« ved pølsevognen. Ligesom tidligere indgik Superland i Jernbanegade som kulisse i en scene.

Dette var blot et lille udvalg blandt de mange eksempler på anvendelse af Køge som kulisse for en typisk dansk provinsby. Der kunne nævnes flere, for eksempel optagelser til filmatiseringen af Lise Nørgaards erindringer »Kun en pige« i 1995 eller til de 30 afsnit af serien »Hotellet« i 2000, hvor Køge Rådhus og Køge Kirke spillede store roller. Navnlig rådhuset, der på skærmen var tryllet om til Hotel Faber.